23/10/2026

Inheemse organisaties hebben een brief gepubliceerd als reactie op het offensief van grondstoffenwinning in hun gebieden, waarin ze zelfbeschikking en soevereiniteit verdedigen.

Geconfronteerd met de democratische dreiging die belooft geen afbakening van inheemse gronden te bewerkstelligen, bevestigen APIB-organisaties dat soevereiniteit toebehoort aan de volkeren en dat geen enkele wet oorspronkelijke rechten schept of tenietdoet.

Persbericht van CIMI

Geconfronteerd met het kruispunt waar de Braziliaanse democratie voor staat en de opmars van de mijnbouw in traditionele gebieden, versterken de organisaties die deel uitmaken van de Articulatie van Inheemse Volkeren van Brazilië (APIB) hun verzet tegen het integralistische project dat belooft geen centimeter inheems land af te bakenen en de gebieden open te stellen voor mijnbouw en agro-industriële industrie. De brief werd gepubliceerd als conclusie van het II Seminar "Dit land heeft een eigenaar: Inheemse gebieden vrij van mijnbouw" , dat van 20 tot 22 oktober plaatsvond in Luziânia (GO).

Vertegenwoordigers van de zeven regionale organisaties die samen APIB vormen, bevestigen het zelfbeschikkingsrecht van inheemse volkeren en benadrukken dat gebieden niet als handelswaar te koop zijn voor kapitaal dat door elites wordt gecontroleerd. Verwijzend naar de nieuwe wereldwijde wedloop om cruciale, strategische mineralen en zeldzame aardmetalen, die noodzakelijk worden geacht voor de energietransitie, stellen de leiders dat het mondiale Zuiden, en met name de inheemse gebieden, een "offerzone" aan het worden is, en dat de ecologische, sociaal-culturele en spirituele last van de zogenaamde 'groene transitie' op onze gebieden wordt afgewenteld.

“De relaties tussen de staat en de elites met onze volkeren zijn altijd gekenmerkt door openlijke of heimelijke praktijken van genocide, etnocide en ecocide, onderdelen van een doodsproject gericht op onze uitroeiing”, zo stelt de tekst. Volgens de inheemse bevolking behandelen de staat, de nationale elites en hun imperialistische handlangers de traditionele bevolking als achterlijk en overblijfselen uit het verleden “om de plundering, onteigening en usurpatie van onze gebieden en de rijkdommen die onze voorouders en wij hebben bewaard, te verdiepen.”

Onze gebieden zijn niet te koop en zijn geen braakliggende terreinen, noch zijn het handelswaar die beschikbaar is voor louche deals en projecten die alleen kapitaal ten goede komen.

Voor de organisaties zijn de gebieden “geen producten voor uitbuiting, accumulatie en winst, noch objecten die tot handelswaar gemaakt kunnen worden”. In het document herbevestigen de volkeren hun “vastberadenheid om het principe van zelfbeschikking te handhaven, wat ons in staat stelt te herhalen: onze gebieden zijn niet te koop en zijn geen

lege ruimtes, noch handelswaar die beschikbaar is voor schimmige deals en ondernemingen die alleen het kapitaal ten goede komen."

De brief verwerpt ook de scheiding tussen bovengronds en ondergronds, een interpretatie die gebruikt wordt om het belang van de Unie bij het openstellen van gebieden voor mijnbouw te legitimeren. "Onze soevereiniteit komt voort uit de mensen en de gebieden: ze is niet verdeeld tussen de oppervlakte en de ondergrond, want het land, het water, de mineralen en de leefwijzen die daar worden onderhouden, vormen één enkel leefgebied", stellen de leiders, die tevens weigeren behandeld te worden als "tweederangsburgers, obstakels voor zogenaamde vooruitgang en economische ontwikkeling, en daarom koste wat kost te worden verwijderd".

Een van de aanbevelingen van de organisaties is dat elk volk de mogelijkheid moet hebben om "zijn grondgebied vrij te verklaren van mijnbouw en roofzuchtige winning", een beslissing die volgens de tekst niet afhankelijk is van externe goedkeuring. "Regelgeving of een rechterlijke uitspraak kan hoogstens erkennen wat het volk al heeft besloten; ze creëren noch ontnemen oorspronkelijke rechten."

Het document besluit met een pleidooi voor "het recht op zelfbeschikking en autonomie, waardoor we ons leven en ons economisch, politiek en sociaal welzijn kunnen beheren, vrij van valse oplossingen, zoals de zogenaamde groene economie en energietransitie, en van elke andere vorm van uitbuiting en plundering van ons grondgebied", met als doel de bevolking "een betere toekomst te garanderen, in de context van een werkelijk democratisch, pluralistisch en rechtvaardig land".

Lees het volledige document:

EINDBRIEF VAN HET II SEMINAR "DIT LAND HEEFT EEN EIGENAAR: INHEEMSE GEBIEDEN VRIJ VAN MIJNBOUW"

Brasilia, 22 oktober 2026

Wij, leiders die inheemse volkeren uit alle regio's van Brazilië vertegenwoordigen, van de zeven regionale organisaties van de Articulatie van Inheemse Volkeren van Brazilië (APIB) — COIAB, APOINME, Volksraad van Terena, Aty Guasu, Commissie Guarani Yvyrupa, ARPINSUDESTE en ARPINSUL —, bijeengekomen in Brasília van 20 tot 22 oktober 2026 voor het **II Seminar "Dit land heeft een eigenaar: Inheemse gebieden vrij van mijnbouw"** , georganiseerd onder coördinatie van onze nationale organisatie, APIB, en geallieerde, inheemse en sociaal-milieu-instellingen, maken hierbij publiekelijk ons standpunt kenbaar.

We zijn bekend met het historische proces en de context waarin de belangen van het bedrijfsleven, nationale en internationale bedrijven en overheidsinstanties worden afgewogen tegen de exploitatie van ons grondgebied, met name illegale en industriële

mijnbouw. We zijn ons bewust van de ernstige bedreigingen die boven ons leven hangen of die onze fysieke, culturele en spirituele integriteit al direct aantasten.

Daarom verklaren wij: **Inheemse gebieden zijn gebieden van leven, spiritualiteit en toekomst, voor ons en voor de hele mensheid** . Het zijn geen producten voor uitbuiting, accumulatie en winst, noch objecten die tot handelswaar gemaakt moeten worden. Deze brief is het collectieve woord dat oprijst uit het land, het water, de bossen en de stemmen van onze volkeren, in het licht van het offensief van grondstoffenwinning dat Brazilië en de planeet bedreigt.

Onze volkeren verdedigen een democratisch nationaal project, waarvan de soevereiniteit begint met afgebakende en beschermde gebieden . Daarom eisen wij de afbakening van alle inheemse gronden vóór 2030. Daartegenover staat een overgaveproject dat, ondanks de grondwettelijke plicht om onze gebieden af te bakenen en te beschermen, belooft geen centimeter inheems land af te bakenen en onze gronden open te stellen voor mijnbouw en agro-industriële bedrijven. Hiermee wordt een neokoloniale logica herhaald van het overdragen van de natuur die wij beschermen en verdedigen aan het mondiale Noorden.

1. **Onze gebieden zijn niet te koop: zelfbeschikking en soevereiniteit van de volkeren.**

De federale grondwet van 1988 waarborgde de erkenning van onze fundamentele rechten, verheven tot onveranderlijke bepalingen, als politieke subjecten met een eigen identiteit, van meet af aan protagonisten van ons eigen lot, met een oorspronkelijk recht op onze gronden en territoria, de materiële en geestelijke basis van ons bestaan (artikel 231). Gesteund door deze garantie herbevestigen wij onze vastberadenheid om het beginsel van zelfbeschikking te handhaven, wat ons in staat stelt te herhalen: **onze territoria zijn niet te koop** en zijn geen lege ruimtes, noch zijn het handelswaar die beschikbaar is voor schimmige deals en ondernemingen die alleen het kapitaal ten goede komen, en die de nationale wetgeving en internationale verdragen, zoals Verdrag nr. 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), de Verklaring van de Verenigde Naties en de Amerikaanse Verklaring inzake de Rechten van de Volkeren, terzijde schuiven.

Wij bepalen ons levensproject. Zelfbeschikking is het recht om ons welzijn te definiëren, gebieden te besturen volgens onze eigen normen en te bepalen wat er wel en niet toe behoort. **Het is geen gunst of concessie van de staat.** Onze soevereiniteit komt voort uit het volk en de gebieden: ze is niet verdeeld tussen de oppervlakte en de ondergrond, want het land, het water, de mineralen en de leefwijzen die er bestaan, vormen één enkel leefgebied.

2. **Een project van de dood: genocide, etnocide en ecocide.**

We zijn ons ervan bewust, en we zullen nooit vergeten, dat de relaties tussen de staat en de elites met ons volk altijd gekenmerkt zijn door openlijke of heimelijke praktijken van **genocide, etnocide en ecocide** – onderdelen van een doodsproject gericht op onze uitroeiing, om zo de plundering, onteigening en usurpatie van onze territoria en de rijkdommen die onze voorouders en wij bewaren voor het welzijn van onze huidige en

toekomstige generaties, de integriteit en harmonieuze relatie met Moeder Natuur, die essentieel is om de huidige crises het hoofd te bieden die de mensheid en de planeet teisteren: milieu-, klimaat-, voedsel-, water-, beschavings- en spirituele crises.

Tegenwoordig neemt dit project de vorm aan van een nieuwe wereldwijde wedloop om cruciale, strategische mineralen en zeldzame aardmetalen, zoals lithium, kalium, koper, nikkel en niobium. Onder het mom van duurzaamheid wordt de neokoloniale logica gepresenteerd: **het mondiale Zuiden wordt een offerzone en de ecologische, sociaal-culturele en spirituele last van de zogenaamde "groene transitie" wordt naar onze gebieden verschoven** , met als doel de ingewanden van de aarde uit te buiten in naam van klimaatredding en de volkeren te vernietigen die de vitale ecosystemen van de planeet al eeuwenlang beschermen.

3. **Wat ons nu al treft: geweld, vervuiling en bedreigingen voor onze heilige ruimte.**

Dit is het **vernietigingsproject dat gaande is en dat onze volkeren en gemeenschappen nu al ernstig treft** : het geweld van milities, veiligheidsdiensten en criminele organisaties; de vervolging en moorden; de vergiftiging en ziekten veroorzaakt door pesticiden en kwik; de aantasting van het milieu en de vernietiging van onze heilige plaatsen, waar de herinnering aan onze voorouders levend wordt gehouden. We verliezen regelmatig leiders van wie de moordenaars nooit zijn vervolgd, berecht of veroordeeld.

Inheemse vrouwen, waaronder onze familieleden, zijn slachtoffers van kanker. Onze kinderen worden geboren met aangeboren afwijkingen. Leden van onze gemeenschappen kampen met huid- en ademhalingsziekten, naast andere problemen. Bij Munduruku-vrouwen wijzen studies en rapporten uit de gemeenschap op hoge kwikconcentraties in het bloed, spontane miskramen en verontreiniging van moedermelk. In Itaituba en Jacareacanga (Pennsylvania) werden inheemse mannen en tieners gered uit slavernijachtige arbeid in verband met illegale mijnbouw.

Voor ons volk zijn onze territoria geen ertsafzettingen: **het zijn heilige plaatsen** , levende symbolen van de oorsprong van de wereld en de geschiedenis van elk volk. Waar de mijnbouwsector erts ziet, ziet ons volk oorsprong, herinnering en leven. **Mijnbouw op een heilige plaats kan nooit worden verzacht of gecompenseerd** : **het is de vernietiging van een kosmologie die niet kan worden vervangen.** Het heilige is niet langer een factor die moet worden meegewogen bij het verlenen van vergunningen: het is ons **geospirituele erfgoed** en de basis van ons recht om nee te zeggen.

Men zegt dat inheemse gronden rijk zijn en onze mensen arm; dat mijnbouw sociale inclusie en ontwikkeling zou brengen; dat regulering ervan zou helpen bij de bestrijding van illegale mijnbouw. Niemand wordt arm omdat hij zijn land beschermt. Wat wel verarmt, is de verwoesting die wordt veroorzaakt door illegale en industriële mijnbouw, het nalaten van de staat om inheemse leiders te garanderen in de bescherming en het beheer van hun grondgebied, en het historische geweld van het kapitalistische economische systeem.

Mijnbouw is geen inclusie: het is afhankelijkheid, vervuiling en ontwrichting van de gemeenschap.

4. **Consultatie: Wij accepteren geen valstrikken, wij eisen het recht om nee te zeggen.**

We zullen dit alles niet langer tolereren. Zelfs niet als de machthebbers van de staat en het kapitaal openlijke of verkapte methoden gebruiken om ons te overtuigen, zoals het coöpteren van leden van onze bevolking, intimidatie, criminalisering, het intern verdelen van onze gemeenschappen en het houden van schijnoverleg, dat buiten onze protocollen om en zonder mogelijkheid tot weigering plaatsvindt. Wij beschouwen dit als een tijdelijke valstrik, zodat de bedrijven uiteindelijk toch op ons grondgebied worden gevestigd.

Wij herbevestigen het recht op exclusief bezit en genot van onze grondgebieden en op vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming (Grondwet, art. 231; Verdrag nr. 169, art. 6 en 7), en wij verdedigen onze Autonome Consultatieprotocollen als legitieme instrumenten van zelfbeschikking. Wij verwerpen consultatie niet: wij verwerpen de vervalsing ervan. Consultatie die geen "nee" toelaat, is een formaliteit om een reeds genomen besluit te legitimeren; ware consultatie is het recht om te beslissen, en beslissen omvat het recht om "nee" te zeggen.

Dit recht is echter niet gegarandeerd door de staat: het Nationaal Congres heeft het Nationaal Beleid inzake Kritieke en Strategische Mineralen goedgekeurd zonder ons te raadplegen en heeft bovendien een Werkgroep ingesteld om de mijnbouw op inheemse gronden te reguleren. Het Federale Hooggerechtshof heeft het Congres vervolgens een termijn van 24 maanden gegeven om de exploratie van mineralen in onze gebieden te reguleren. **Niemand heeft ons geraadpleegd over de vraag of er op inheemse gronden mijnbouw zou moeten plaatsvinden, en nu nodigen ze ons alleen uit om te debatteren over de wijze waarop de mijnbouw zal worden uitgevoerd. Ons antwoord op de vraag die ze ons niet hebben gesteld, is nee: wij bevestigen dat onze gebieden vrij zijn van mijnbouw.**

5. **Wij eisen respect voor onze instellingen, autoriteiten en autonomie.**

Wij eisen daarom dat de staat en de kapitaalbezitters onze wettelijk gegarandeerde rechten respecteren, dat zij onze autonomie, onze instellingen en autoriteiten – politiek, juridisch, sociaal en spiritueel – respecteren, waarbinnen wij altijd hebben beraadslagen over de wegen die ons tot dit punt hebben gebracht. Wij accepteren niet dat de staat, de nationale elites en hun imperialistische handlangers ons blijven beschouwen als louter overblijfselen uit het verleden, tweederangsburgers, obstakels voor zogenaamde vooruitgang en economische ontwikkeling, en dat wij daarom koste wat kost moeten worden verwijderd.

6. **Inheemse gebieden zijn vrij, op besluit van de volkeren zelf.**

Daarom bevestigen wij: Inheemse volkeren hebben het recht om hun territoria vrij te verklaren van mijnbouw en roofzuchtige winning. Deze verklaring is een handeling die specifiek is voor elk volk, genomen door onze besluitvormende organen, in

overeenstemming met hun gebruiken, normen en protocollen. **Er wordt geen toestemming gevraagd. Het is niet afhankelijk van regelgeving of rechterlijke uitspraken, en het wacht er ook niet op.** Geen enkele wet legitimeert degenen die willen mijnen wat hen niet toebehoort, en geen enkele uitspraak ontneemt een volk het recht om te zeggen dat hun territorium niet zal worden ontgonnen. Regelgeving of rechterlijke uitspraken kunnen hoogstens erkennen wat het volk al heeft besloten; ze creëren noch ontnemen oorspronkelijke rechten. Soevereiniteit ontstaat vanuit het territorium en vanuit degenen die er wonen. En wat daarin heilig is, is niet onderhandelbaar.

Wij roepen onze volkeren en organisaties op om deze verklaringen openbaar te maken : vastgesteld in een volksvergadering, volgens de eigen beraadslagingsprocedure van elk volk, en vastgelegd in welke vorm ieder ook passend acht, of het nu gaat om notulen, overlegprotocollen, levensplannen, mondelinge overlevering, en gecommuniceerd aan overheidsinstanties, bedrijven en internationale organisaties. Wij eisen dat zij worden gerespecteerd als een geldige uiting van de collectieve wil, zonder dat de erkenning ervan afhankelijk wordt gesteld van de schriftelijke vorm.

7. **De rechten die we opeisen en de economieën die we verdedigen.**

Wij eisen tevens dat zij ons recht op zelfbeschikking respecteren, ons recht om op onze eigen gronden en territoria te leven, en dat zij strijden voor de verwezenlijking van de volgende rechten:

1. **Het recht op leven** , voor onze huidige en toekomstige generaties;

1. Het recht op land en grondgebied, naar behoren afgebakend, goedgekeurd en beschermd, als de materiële en immateriële basis van ons bestaan, wat ze tot ons **geo-spiritueel erfgoed** maakt ;

1. **Het recht op eigendom en exclusief gebruik van ons land** en de natuurlijke hulpbronnen, dat al millennia lang door onze voorouders wordt beschermd;

1. **Het recht om onszelf te behouden als volkeren met eigen identiteiten en culturen** , tegenover individualisme en de ideologische instrumenten die van buitenaf komen om onze tradities en collectieve leefwijzen te ondermijnen;

1. **Het recht om onze talen te spreken of terug te eisen** , onze mondelinge literatuur, om onze kennissystemen te behouden op het gebied van onderwijs, gezondheid, traditionele geneeskunde, agro-ecologie, milieu, de verschillende artistieke uitingen en vormen van economische productie;

1. **Het recht om als burgers te worden gerespecteerd,** gelijkwaardig aan andere sociale groepen, zonder racisme, discriminatie of vooroordelen van welke aard dan ook;

1. **Het recht op zelfbeschikking en autonomie** stelt ons in staat ons leven en ons economisch, politiek en sociaal welzijn te beheren, vrij van valse oplossingen zoals de

zogenaamde groene economie en energietransitie, en van elke andere vorm van uitbuiting en plundering van ons grondgebied die geen structureel, permanent en waardig staatsbeleid is gericht op het garanderen van onze fundamentele rechten, zoals vastgelegd in de federale grondwet en de internationale verdragen waarbij Brazilië partij is.

Nee zeggen tegen mijnbouw- en winningsprojecten is ja zeggen tegen een ander project voor de toekomst. In de strijd tegen afhankelijkheid versterken onze volkeren hun diverse economieën: kleinschalige landbouw, agroforestry-systemen, eigen zaden, sociaal-biodiversiteitsbeheer, handwerk en gemeenschapsgerichte toeleveringsketens. Agro-ecologie zorgt voor een duurzaam inkomen zonder water, bossen en bodem op te offeren, garandeert voedselsoevereiniteit en laat de besluitvorming in handen van de gemeenschap. **Waar mijnbouw grondstoffen wint en verdwijnt, regenereert en blijft agro-ecologie bestaan.** Daarom **eisen wij dat de staat deze economieën erkent en financiert** , met cultureel passende technische ondersteuning, krediet en overheidsopdrachten afgestemd op de gemeenschappen, bescherming van traditionele zaden en versterking van de inheemse territoriale en milieubescherming en -beheer. Degenen die beweren inheemse volkeren te willen betrekken, moeten beginnen met het ondersteunen van de projecten die de volkeren zelf kiezen.

8. **Tot slot: waakzaam, verenigd, voor vrije gebieden.**

Wij verklaren dat we waakzaam zullen zijn en zullen werken aan onze interne eenheid ter verdediging van onze levens en onze territoria, met als doel een betere toekomst voor onze volkeren te verzekeren, binnen de context van een werkelijk democratisch, pluralistisch en rechtvaardig land. **Wat op het spel staat, is niet alleen de ondergrond, maar ook het model van land en wereld** dat wij wensen. Er is geen nationale soevereiniteit zonder de soevereiniteit van inheemse volkeren en territoria.

Dit land heeft een eigenaar. Wij staan verenigd achter de strijd voor vrije inheemse gebieden!